

V Bruseli 22. januára 2024
(OR. en)

5311/24

COHOM 4
COPS 6
CONUN 8
COASI 5
MAMA 9
COEST 26
COAFR 12
DEVGEN 5
CFSP/PESC 46

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od: Generálny sekretariát Rady

Dátum: 22. januára 2024

Komu: Delegácie

Č. predch. dok.: ST 5220 2023 INIT

Predmet: Závery Rady o prioritách EÚ na fórach OSN pre ľudské práva v roku 2024

Delegáciám v prílohe zasielame závery Rady o prioritách EÚ na fórach OSN pre ľudské práva v roku 2024, ktoré Rada schválila na 4001. zasadnutí 22. januára 2024.

Závery Rady o prioritách EÚ na fórach OSN pre ľudské práva v roku 2024

1. **Ľudské práva sú všeobecné, nedeliteľné, vzájomne závislé a vzájomne prepojené, či už ide o občianske, kultúrne, hospodárske, politické alebo sociálne práva.** EÚ obnovuje svoj záväzok v oblasti ľudských práv v súčasnom znepokojivom medzinárodnom prostredí poznačenom nárastom ozbrojených konfliktov, autoritárstva a dezinformácií a potláčaním rodovej rovnosti.
2. V roku, keď sa koná **samit o budúcnosti**, EÚ opätovne potvrdí svoj záväzok k účinnému multilateralizmu s ďalším posilnením systému OSN v oblasti ľudských práv vrátane Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva (OHCHR). EÚ vyzýva všetky štáty, aby rešpektovali nezávislosť úradu OHCHR a plne spolupracovali s vysokým komisárom a jeho úradom a zároveň zabezpečili jeho primerané financovanie. Ľudské práva a rodová rovnosť by sa mali začleniť do celého paktu pre budúcnosť, ktorý by mal vychádzať zo vzájomného prepojenia medzi ľudskými právami, mierom a bezpečnosťou a udržateľným rozvojom. Začlenenie silného rozmeru ľudských práv do Paktu pre budúcnosť a prípravy na samit o budúcnosti, ako aj do doplnkového procesu plnenia **cieľov udržateľného rozvoja** je kľúčovým faktorom pri napĺňaní zásady „na nikoho nezabudnúť“.

3. EÚ bude naďalej pracovať na posilňovaní dodržiavania, ochrany a uplatňovania ľudských práv a pri plnení týchto cieľov bude pokračovať v spolupráci so všetkými regiónmi sveta, organizáciami a príslušnými zainteresovanými stranami. Bude naďalej vyzývať všetky štáty, aby sa plne zapojili do **systému OSN pre ľudské práva** vrátane Rady pre ľudské práva a jej mechanizmov, ako sú napr. osobitné postupy a všeobecné pravidelné preskúmanie, vyšetrovacie orgány poverené OSN a orgány OSN monitorujúce dodržiavanie zmlúv. EÚ bude tiež naďalej vyzývať všetky štáty, aby dodržiavali medzinárodné právo v oblasti ľudských práv a na svojom území poskytli bezpodmienečný a neobmedzený prístup k mechanizmom OSN a mechanizmom na monitorovanie dodržiavania ľudských práv.

4. EÚ opätovne potvrdzuje svoje silné odhodlanie rešpektovať, chrániť a uplatňovať všetky hospodárske, sociálne a kultúrne práva vrátane práva na vzdelanie, výživu, zdravie, sociálne zabezpečenie, primerané bývanie a dôstojnú prácu, a podporovať príslušné iniciatívy v tejto oblasti. Bude naďalej podporovať univerzálny prístup k bezpečnej cenovo dostupnej pitnej vode v dostatočnom množstve, sanitácii a hygiene a zdôrazňovať rozmer ľudských práv v týchto oblastiach. Bude sa aktívne zapájať do diskusií o presadzovaní ľudského práva na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie. Bude ďalej presadzovať právo na vzdelanie, prienik s digitálnou agendou, sociálnu inklúziu a digitálnu integráciu, rodovú rovnosť a posilňovanie postavenia všetkých žien a dievčat a nediskrimináciu. EÚ bude pokračovať v podpore kultúrnych práv a ochrany kultúrneho dedičstva.

5. EÚ sa bude usilovať predchádzať porušovaniu ľudských práv a ukončiť ho, a to aj podporou príslušných iniciatív v rámci Tretieho výboru VZ OSN a Rady pre ľudské práva. Bude sa naďalej zaoberať **zodpovednosťou** za porušovanie ľudských práv bez ohľadu na to, kde k nemu dôjde. EÚ je naďalej odhodlaná brať všetkých páchatel'ov medzinárodných trestných činov na zodpovednosť. Opätovne potvrdí svoju neochvejnú podporu medzinárodnému systému trestného súdnictva, a najmä Medzinárodnému trestnému súdu (MTS), a svoj záväzok dodržiavať Rímsky štatút a zachovávať nezávislosť a integritu Medzinárodného trestného súdu. Podpora trestnej zodpovednosti je nevyhnutná v boji proti beztrestnosti krutých zločinov a na zabezpečenie spravodlivosti pre obeť. V snahe o vyvodenie zodpovednosti bude EÚ požadovať nezávislé vyšetrovanie porušení ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva vrátane porušení, ktoré môžu predstavovať trestné činy podľa medzinárodného práva, alebo bude podporovať žiadosti iných strán o takéto vyšetrovanie.
6. EÚ bude naďalej zohrávať vedúcu úlohu, pokiaľ ide o **iniciatívy** týkajúce sa Afganistanu, Bieloruska, Burundi, Eritrey, KĽDR a Mjanmarska/Barmy. EÚ bude tiež pripravená reagovať na vznikajúce problematické situácie v oblasti ľudských práv, ktoré sa môžu vyskytnúť v roku 2024, a zaoberať sa nimi. Pokiaľ ide o Etiópiu, EÚ bude sledovať vývoj v súvislosti s politickým rámcom spravodlivosti v prechodnom období a jeho vykonávaním a podporovať snahu o to, aby budúca politika spĺňala regionálne a medzinárodné normy v oblasti ľudských práv. Bude pozorne sledovať iniciatívy týkajúce sa Kambodže, Stredoafrickej republiky, Konžskej demokratickej republiky, Gruzínska vrátane ľudskoprávnej situácie v gruzínskych regiónoch Abcházsko a Južné Osetsko, Haiti, Iránu, Líbye, Mali, Nikaraguy, okupovaného palestínskeho územia, Ruskej federácie, Somálska, Južného Sudánu, Srí Lanky, Sudánu, Sýrie, dočasne okupovaných území Ukrajiny vrátane Krymskej autonómnej republiky a mesta Sevastopol a Jemenu a bude sledovať a podporovať úsilie o demokratické voľby a dodržiavanie ľudských práv vo Venezuele vrátane vykonávania dohôd podpísaných na Barbados, a o oslobodenie politických väzňov. EÚ sa bude aktívne zapájať do **interaktívnych dialógov** s držiteľmi mandátu v rámci osobitných postupov a do všeobecných diskusií s cieľom upriamiť pozornosť na závažné porušovania ľudských práv.

7. EÚ bude odsudzovať systematické porušovanie ľudských práv v **Afganistane**, najmä pokiaľ ide o rodovú diskrimináciu žien a dievčat zo strany Talibanu. Patrí sem upieranie práva na vzdelanie pre všetkých, práva na slobodu prejavu, pohybu a práce a vážne obmedzovanie ich účasti na verejnom a spoločenskom živote vrátane zákazu pracovať pre mimovládne organizácie a OSN vzťahujúceho sa na ženy. EÚ bude tiež vyzývať na ochranu práv osôb patriacich k menšinám vrátane etnických a náboženských menšín, ako napr. Hazárov a LGBTI osôb. EÚ bude podporovať pomocnú misiu Organizácie Spojených národov v Afganistane (UNAMA) v rámci jej komplexného mandátu so silným prvkom ľudských práv a mandát osobitného spravodajcu pre situáciu v oblasti ľudských práv v Afganistane, ako aj vymenovanie osobitného vyslanca pre Afganistan v súlade s rezolúciou BR OSN č. 2721 (2023). Bude naďalej podčiarkovať zodpovednosť Talibanu za zabezpečenie dodržiavania, ochrany a plnenia ľudských práv a základných slobôd a klásť na dôraz na význam vyvodenia zodpovednosti. Bude vyzývať Taliban, aby dodržiaval záväzky vyplývajúce z dohôd CEDAW a CRC, ktorých zmluvnou stranou je aj Afganistan.

8. EÚ vyzve na pokojné zmierenie a obnovenie demokratickej cesty v **Mjanmarsku/Barme** a v tejto súvislosti podporí úsilie Organizácie Spojených národov a združenia ASEAN. Bude vyzývať na väčšiu súdržnosť pozícií v rámci systému OSN, najmä prostredníctvom zefektívnenia činností rôznych držiteľov mandátov a agentúr OSN v teréne. Bude sa naďalej zasaďovať za spravodlivosť a zodpovednosť za každé porušenie práv a vyzývať na ukončenie všetkých násilných činov mjanmarského vojenského režimu v celej krajine vrátane zastavenia cielených útokov na civilistov a civilnú infraštruktúru. Bude vyzývať na bezpodmienečné a okamžité prepustenie všetkých svojvoľne zadržovaných osôb, odsudzovať používanie trestu smrti, najmä v dôsledku vojenského prevratu v roku 2021, a vyzývať na obnovenie demokratického procesu. Bude naďalej vyjadrovať podporu všetkým obyvateľom Mjanmarska/Barmy vrátane Rohingov a iných menšín. Bude vyzývať na úplný, bezpečný a neobmedzený prístup humanitárnej pomoci ku všetkým ľuďom v núdzi. EÚ sa bude naďalej zasaďovať za bezpečný, udržateľný, dôstojný a dobrovoľný návrat rohingských utečencov do ich miest pôvodu, keď to podmienky budú umožňovať. EÚ bude podporovať mechanizmy zodpovednosti vrátane nezávislého vyšetrovacieho mechanizmu OSN pre Mjanmarsko (IIMM).

9. EÚ bude naďalej čo najdôraznejšie odsudzovať nevyprovokovanú a neodôvodnenú **útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine** a pokračujúce porušovanie medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva zo strany Ruska na Ukrajinu vrátane svojvoľného zadržovania, mučenia, zlého zaobchádzania, nedobrovoľných zmiznutí a sexuálneho a rodovo motivovaného násillia. Bude opätovne naliehavo vyzývať Rusko a Bielorusko, aby okamžite zaistili bezpečný návrat všetkých nezákonne deportovaných a presunutých ukrajinských detí a iných civilistov na Ukrajinu. EÚ nabáda na ďalšie úsilie, ktorým sa zabezpečí vyvodenie zodpovednosti za všetky trestné činy podľa medzinárodného práva a porušenia ľudských práv vyplývajúce z útočnej vojny Ruska, pričom zdôrazňuje, že by sa mala zabezpečiť zodpovednosť v najširšom zmysle vrátane práv obetí na spravodlivosť a odškodnenie, ako aj záruk, že sa porušenia nebudú opakovať. EÚ nabáda na ďalšie úsilie, a to aj v rámci hlavnej skupiny (*Core Group*), o zriadenie tribunálu na stíhanie trestného činu agresie voči Ukrajine, ktorý by mal čo najširšiu medziregionálnu podporu a legitimitu, ako aj na úsilie o zriadenie budúceho mechanizmu odškodňovania; opätovne zdôrazňuje svoju podporu nástroju Rady Európy, ktorým je register škôd spôsobených agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine, ako prvému konkrétnemu kroku v tomto smere. Zdôrazňuje, že podporuje vyšetrovania, ktoré vedie prokurátor Medzinárodného trestného súdu, ako aj obnovenie mandátu vyšetrovacej komisie pre Ukrajinu Radou pre ľudské práva. EÚ bude vyžadovať, aby Rusko okamžite ukončilo svoju agresiu, úplne a bezpodmienečne stiahlo všetky svoje sily a vojenské vybavenie z celého územia Ukrajiny a plne rešpektovalo zvrchovanosť, nezávislosť a územnú celistvosť Ukrajiny v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc.

10. EÚ vyzve **KĽDR**, aby sa zaoberala zisteniami vyšetrovacej komisie z roku 2014 o závažnom porušovaní ľudských práv, a aby zmysluplne spolupracovala so systémom OSN pre ľudské práva so zreteľom na nadchádzajúce všeobecné pravidelné preskúmanie. EÚ bude naďalej vyzývať KĽDR, aby prijala ponuky na dialóg a obnovila vzťahy s medzinárodným spoločenstvom, a to aj prostredníctvom návratu diplomatického a humanitárneho personálu do KĽDR. Bude naliehať na KĽDR, aby rešpektovala, chránila a naplňala ľudské práva a okamžite vyriešila problém únosov.

11. Pokiaľ ide o **Izrael a okupované palestínske územie**, EÚ dôrazne odsudzuje brutálne a nerozlišujúce teroristické útoky Hamasu zo 7. októbra, ktoré zahŕňali sexuálne a rodovo motivované násilie. EÚ pripomína právo Izraela na svoju obranu a zdôrazňuje, že toto právo sa musí vykonávať v súlade s medzinárodným právom vrátane medzinárodného humanitárneho práva a medzinárodného práva v oblasti ľudských práv. EÚ bude naďalej pozorne sledovať situáciu v Gaze a vyzývať na dodržiavanie ľudských práv, pričom bude zdôrazňovať povinnosť ochraňovať všetkých civilistov za každých okolností v súlade s medzinárodným humanitárnym právom. Naliehavo vyzývame všetky strany, aby dodržiavali medzinárodné právo vrátane medzinárodného práva v oblasti ľudských práv a medzinárodného humanitárneho práva, a poznamenávame, že za porušovanie medzinárodného práva musí byť vyhovená zodpovednosť. EÚ bude opätovne zdôrazňovať svoje najväčšie znepokojenie nad zhoršujúcou sa humanitárnou situáciou v Gaze a vyzývať na trvalý, rýchly, bezpečný a neobmedzený prístup k humanitárnej pomoci, aby sa dostala k tým, ktorí ju potrebujú, prostredníctvom všetkých potrebných opatrení vrátane navýšenia kapacity hraničných prechodov a vytvorenia osobitnej námornej cesty a tiež vrátane humanitárnych koridorov a prestávok z humanitárnych dôvodov, pričom sa musí zabezpečiť, aby túto pomoc nezneužívali teroristické organizácie. EÚ bude naďalej vyzývať Hamas, aby okamžite a bezpodmienečne prepustil všetkých rukojemníkov, pričom poznamenáva, že používanie civilistov ako ľudských štítov zo strany Hamasu je obzvlášť odsúdeniahodnou krutosťou. Musí sa umožniť práca agentúr OSN a personál OSN a humanitárnych organizácií musí byť chránený. Na novinárov sa nesmie útočiť. EÚ bude vyzývať na ochranu celej civilnej infraštruktúry vrátane zdravotníckych zariadení, škôl a priestorov OSN, ako aj ďalšej infraštruktúry určenej na uľahčenie poskytovania humanitárnej pomoci. EÚ dôrazne odsudzuje násilie osadníkov a vyzýva na vyhovenie zodpovednosti. Osady sú podľa medzinárodného práva nezákonné. Izrael musí zastaviť rozširovanie osád, predchádzať násiliu zo strany osadníkov a zabezpečiť vyhovenie zodpovednosti voči páchatelom. EÚ bude vyzývať na spoluprácu so všetkými mechanizmami OSN. EÚ je pripravená prispieť k oživeniu politického procesu na základe riešenia založeného na existencii dvoch štátov, a to aj prostredníctvom Úsilia o deň mieru, víta diplomatické mierové a bezpečnostné iniciatívy a podporuje skoré usporiadanie medzinárodnej mierovej konferencie.

12. EÚ bude naďalej sledovať a odsudzovať systematické a narastajúce vnútorné represie voči občianskej spoločnosti a stigmatizovaným skupinám, vrátane LGBTI osôb, v **Ruskej federácii**. EÚ odsudzuje faktické uzavretie občianskeho priestoru, umlčovanie verejného nesúhlasu, politickej opozície a nezávislých médií, absenciu nezávislosti súdnictva a záruk spravodlivého procesu, používanie mučenia a zlého zaobchádzania a svojvoľné zadržiavanie. Bude naďalej naliehať na Rusko, aby plne spolupracovalo so všetkými medzinárodnými a regionálnymi mechanizmami monitorovania ľudských práv, ako aj v rámci všetkých osobitných postupov týkajúcich sa situácie v oblasti ľudských práv v Ruskej federácii. EÚ bude vyzývať Rusko, aby prepustilo všetkých politických väzňov.
13. EÚ bude naďalej dôrazne odsudzovať porušovanie ľudských práv v **Bielorusku** a pripomína, že vysoký komisár pre ľudské práva informoval, že v Bielorusku naďalej dochádza k systematickému, rozsiahlemu a hrubému porušovaniu ľudských práv. Podľa vysokého komisára by niektoré z týchto porušení ľudských práv mohli predstavovať zločiny proti ľudskosti. EÚ bude naliehať na bieloruské orgány, aby zastavili svoje vnútorné represie a okamžite a bezpodmienečne prepustili a rehabilitovali všetkých politických väzňov. Bude naďalej naliehať na bieloruské orgány, aby plne spolupracovali s medzinárodnými a regionálnymi mechanizmami monitorovania ľudských práv. EÚ bude naliehať na bieloruské orgány, aby zastavili svoju účasť na ruskej útočnej vojne proti Ukrajine a prestali zneužívať migrantov na politické účely. EÚ bude pracovať na tom, aby zhoršujúca sa situácia v oblasti ľudských práv v Bielorusku zostala na poprednom mieste programu Rady pre ľudské práva.

14. EÚ bude vyzývať na ukončenie porušovania medzinárodného humanitárneho práva a porušovania ľudských práv všetkými stranami konfliktu v Sýrii, najmä režimom a jeho spojencami, a bude opätovne zdôrazňovať, že všetky strany zodpovedné za porušovanie medzinárodného humanitárneho práva a porušovanie ľudských práv vrátane sexuálneho a rodového motivovaného násillia musia niesť zodpovednosť. EÚ bude opätovne zdôrazňovať, že je nevyhnutný bezpečný, úplný, neobmedzený a trvalý prístup humanitárnych organizácií, a to aj do miest, kde sa nachádzajú väznení a zadržávaní ľudia. EÚ bude naďalej podporovať nezávislú medzinárodnú vyšetrovaciu komisiu a medzinárodný nestranný a nezávislý mechanizmus (IIIM) a zopakuje svoju výzvu, aby sa situácia v Sýrii postúpila Medzinárodnému trestnému súdu. EÚ víta vytvorenie nezávislej inštitúcie pre nezvestné osoby v Sýrskej arabskej republike a je pripravená podporiť túto novú inštitúciu. EÚ vezme na vedomie, že podmienky dobrovoľného, bezpečného a dôstojného návratu sýrskych utečencov, ako ich vymedzil UNHCR, nie sú v súčasnosti splnené. Jedinou cestou k udržateľnému mieru pre Sýriu je politické riešenie v súlade s rezolúciou BR OSN č. 2254.
15. EÚ bude naďalej odsudzovať porušovanie ľudských práv v **Iráne** a naliehať na iránske orgány, aby dodržiavali ľudské práva, najmä práva žien a dievčat a práva osôb patriacich k náboženským a etnickým menšinám, slobodu presvedčenia a prejavu, slobodu náboženského vyznania alebo viery a právo na pokojné zhromažďovanie. EÚ bude vyzývať iránsku vládu, aby zastavila popravy a presadzovala dôslednú politiku zameranú na zrušenie trestu smrti a plne spolupracovala s mechanizmami OSN na vyvodenie zodpovednosti za porušovanie ľudských práv, a najmä s nezávislou vyšetrovacou misiou zriadenou Radou pre ľudské práva. Bude tiež naliehať na prepustenie všetkých svojvoľne zadržávaných osôb vrátane cudzích štátnych príslušníkov a osôb s dvojakým občianstvom a zabezpečenie riadneho procesu pre všetky zadržávané osoby.

16. EÚ bude odsudzovať závažné porušovania ľudských práv v Sudáne vrátane početných správ o sexuálnom a rodovo motivovanom násilí, ako aj porušovania práv dieťaťa. EÚ je hlboko znepokojená správami o masovom násilí páchanom na civilistoch a etnických čistkách, najmä v západnom Dárfúre, ako aj veľkým počtom ľudí, ktorí potrebujú humanitárnu pomoc, a osôb vysídlených v rámci krajiny. EÚ bude vyzývať všetky strany konfliktu, aby dodržiavali a rešpektovali svoje povinnosti podľa medzinárodného humanitárneho práva a zastavili útoky na civilnú infraštruktúru a zaručili neobmedzený, včasný a bezpečný prístup humanitárnej pomoci v celej krajine. Opätovne bude zdôrazňovať potrebu vyvodenia zodpovednosti voči všetkým páchatelom trestných činov, aby sa prelomil cyklus beztrestnosti. EÚ bude podporovať prácu Medzinárodného trestného súdu a OSN, a to aj prostredníctvom Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva a novovymenovaného osobného vyslanca generálneho tajomníka OSN pre Sudán, a opätovne vyzve Sudán, aby spolupracoval v rámci mandátov vymenovaného nezávislého experta v Sudáne, ako aj s nezávislou medzinárodnou vyšetrovacou misiou o porušovaní ľudských práv v krajine.

17. EÚ bude naďalej zdôrazňovať svoje vážne znepokojenie nad situáciou v oblasti ľudských práv v Číne, a to aj v Tibete, Vnútornej Mongolsku, Hongkongu a Sin-ťiang. EÚ bude naďalej nabádať Čínu, aby účinne spolupracovala s Úradom vysokého komisára a so všetkými medzinárodnými mechanizmami v oblasti ľudských práv, a to aj pri vykonávaní odporúčaní uvedených v hodnotiacej správe o obavách v oblasti ľudských práv v Sin-ťiang. EÚ bude naďalej venovať osobitnú pozornosť plnému uplatňovaniu ľudských práv a uplatňovaniu základných slobôd, najmä slobody presvedčenia a prejavu, združovania a pokojného zhromažďovania, slobody náboženského vyznania alebo viery, ako aj ochrane práv žien a dievčat, zachovaniu kultúrnej identity a ukončeniu využívania nútenej práce a prevýchovných táborov, a to nielen vzhľadom na všeobecné pravidelné preskúmanie Číny. EÚ bude naďalej pozorne monitorovať jednotlivé prípady obhajcov ľudských práv vrátane tých, ktorí spolupracujú s mechanizmami OSN. Bude naliehať na Čínu, aby rešpektovala, chránila a dodržiavala ľudské práva pre všetkých vrátane Ujgurov, Tibeťanov a osôb patriacich k etnickým, náboženským a jazykovým menšinám. EÚ bude naliehať na čínsku vládu a hongkongske úrady, aby obnovili úplné dodržiavanie zásad právneho štátu a ľudských práv, a bude opakovane vyjadrovať svoje obavy týkajúce sa dodržiavania predchádzajúcich záväzkov Číny ohľadom Hongkongu. EÚ je otvorená prípadnej spolupráci s Čínou v otázkach, ako sú napríklad hospodárske, sociálne a kultúrne práva na multilaterálnych fórach, pri plnom rešpektovaní všeobecných ľudských práv.
18. EÚ bude podčiarkovať, že naďalej podporuje snahu o dosiahnutie udržateľného a trvácneho mieru medzi Arménskom a Azerbajdžanom na základe zásad uznávania zvrchovanosti, nedotknuteľnosti hraníc a územnej celistvosti. EÚ bude zdôrazňovať, že je dôležité zabezpečiť práva a bezpečnosť **karabašských Arménov**, ako aj vytvoriť podmienky pre dobrovoľný, bezpečný, dôstojný a udržateľný návrat utečencov a vysídlených osôb do Náhorného Karabachu, najmä ich právo žiť dôstojne vo svojich domovoch bez zastrašovania alebo diskriminácie. Okrem toho je potrebné účinne chrániť a zaručiť kultúrne dedičstvo a vlastnícke práva miestneho obyvateľstva.

19. Ďalej sa očakáva, že Turecko ako kandidátska krajina na členstvo v EÚ a dlhodobý člen Rady Európy bude dodržiavať svoje príslušné záväzky.
20. Pokiaľ ide o **tematické priority**, EÚ bude naďalej dôrazne odmietať **trest smrti** vo všetkých prípadoch a za každých okolností a bude podporovať ďalšiu ratifikáciu druhého opčného protokolu k Medzinárodnému paktu o občianskych a politických právach, ktorý bol prijatý pred 35 rokmi. EÚ bude vyzývať všetky zvyšné krajiny, ktoré ešte stále uplatňujú trest smrti, aby ho zrušili, prípadne ako prvý krok k jeho zrušeniu zachovali alebo zaviedli moratórium. EÚ bude nabádať štáty, kde je moratórium zavedené, aby trest smrti vo svojom práve zrušili. EÚ bude včas nadväzovať kontakty s cieľom získať podporu pre 10. rezolúciu Valného zhromaždenia OSN o moratóriu na používanie trestu smrti v súlade so svojím jednoznačným záväzkom k jeho zrušeniu.
21. V súvislosti so 40. výročím Dohovoru proti mučeniu bude EÚ naďalej odsudzovať používanie **mučenia** a iného krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania na celom svete a bude vystupovať proti svojvoľnému zatýkaniu a zadržiavaniu. Opakovane bude vyzývať k rozsiahlej ratifikácii a účinnému vykonávaniu Dohovoru OSN proti mučeniu a jeho opčného protokolu. EÚ bude naďalej podporovať globálnu Alianciu za obchod bez mučenia a zváži ďalšie kroky v záujme zákazu obchodu s tovarom používaným na vykonávanie trestu smrti alebo mučenie.

22. EÚ bude vyzývať všetky štáty na celom svete, aby zabezpečili riadne fungovanie demokratických inštitúcií, dodržiavanie zásad právneho štátu a zásad dobrej správy vecí verejných, ako aj inkluzívnych spoločností, nezávislosť súdnictva a aby predchádzali a bojovali proti beztrestnosti a korupcii. Korupcia oslabuje uplatňovanie a využívanie všetkých ľudských práv a narúša demokraciu, dôveru v inštitúcie a právny štát.
23. EÚ bude opätovne potvrdzovať svoj rozhodný záväzok podporovať a chrániť právo na slobodu **náboženského vyznania a viery** pre všetkých na celom svete. EÚ bude presadzovať a chrániť právo každého človeka mať alebo nemať náboženské vyznanie alebo vieru, dávať najavo alebo meniť svoje náboženské vyznanie alebo vieru a bude odsudzovať kriminalizáciu odpadlícva a zneužívanie zákonov o rúhaní. EÚ bude odsudzovať diskrimináciu, neznášanlivosť, násilie a prenasledovanie na základe náboženského vyznania alebo viery a odmietat' akúkoľvek formu podnecovania k náboženskej nenávisti.
24. EÚ bude posilňovať svoju podporu pri obhajovaní práva na **slobodu presvedčenia a prejavu** online aj offline. Bude naďalej rozhodne podporovať slobodu médií a odsudzovať obťažovanie, hrozby a útoky proti novinárom, blogerom a iným pracovníkom médií. EÚ bude naďalej varovať pred zvýšenou štátnou kontrolou online priestoru a proaktívne bojovať proti zahraničnej manipulácii s informáciami a v boji proti dezinformáciám bude podporovať informačnú integritu. EÚ sa bude naďalej zasaďovať o zachovávanie **akademickej slobody** a ochranu členov akademickej obce, ktorí sú vystavení riziku. EÚ bude naďalej chrániť a podporovať právo na **slobodu pokojného zhromažďovania a združovania** a odsudzovať zastráňovanie, vyhrážanie sa pokojným demonštrantom a násilie voči nim.

25. EÚ bude aktívne podporovať všeobecné ľudské práva a základné slobody, právny štát a demokratické zásady v oblasti vývoja, používania a spravovania **digitálnych technológií** vrátane umelej inteligencie, internetu a digitálnych priestorov v súlade so svojím prístupom k digitálnym technológiám založeným na ľudských právach a orientácii na človeka, pričom bude vychádzať zo svojej práce na účelovej regulácii umelej inteligencie. EÚ bude podporovať zodpovedné, bezpečné a dôveryhodné navrhovanie, vývoj, zavádzanie, hodnotenie a používanie umelej inteligencie v súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv a bude naďalej upozorňovať na vplyv odstávok internetu, online cenzúry a nezákonného online sledovania. EÚ bude naďalej vyzývať na ochranu online občianskeho priestoru, posilňovanie ochrany údajov a podporu zodpovednej správy platforiem vrátane boja proti dezinformáciám a počítačovej kriminalite a rodovo motivovanému obťažovaniu a zneužívaniu online, ktoré umožňujú technológie. EÚ bude podporovať otvorený, bezplatný, bezpečný a interoperabilný internet vrátane ochrany jeho mnohostranného základu. Kľúčovými prioritami EÚ bude zabezpečiť, aby sa tieto zásady náležite zohľadnili v nadchádzajúcich procesoch OSN týkajúcich sa digitálneho sveta, ako napr. v globálnom digitálnom pakte, a v akýchkoľvek rozhodnutiach týkajúcich sa budúceho rámca globálnej správy pre umelú inteligenciu. Na tento účel bude EÚ venovať osobitnú pozornosť odporúčaniam poradného výboru generálneho tajomníka OSN na vysokej úrovni pre umelú inteligenciu, v neposlednom rade aj jeho správe pred samitom o budúcnosti v roku 2024. EÚ bude zároveň pokračovať v digitálnej spolupráci v rámci stratégie Global Gateway s cieľom preklenúť digitálne priepasti a umožniť digitálnym technológiám vrátane umelej inteligencie, aby slúžili ako urýchľovače na dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja.

26. EÚ bude aktívne podporovať, presadzovať a posilňovať rozmanitú a nezávislú občiansku spoločnosť, ktorá je základným kameňom demokratickej spoločnosti. EÚ bude dôrazne odsudzovať všetky formy represíí proti **obhajcom ľudských práv** a organizáciám občianskej spoločnosti vrátane osôb a organizácií, ktoré spolupracujú, usilujú sa o spoluprácu alebo spolupracovali so systémom OSN, a bude naďalej podporovať plnú a zmysluplnú účasť občianskej spoločnosti na všetkých fórach OSN. EÚ bude venovať osobitnú pozornosť špecifickým rizikám, ktoré ohrozujú niektoré kategórie obhajcov ľudských práv často vystavených diskriminácii, násiliu a obťažovaniu online aj offline, ku ktorým patria najmä obhajkyne a obhajcovia ľudských práv žien a mládeže, práv súvisiacich so životným prostredím, pôdou a pôvodným obyvateľstvom, práv LGBTI osôb, práv osôb, ktoré patria k etnickým, náboženským alebo jazykovým menšinám, a osoby obhajujúce pracovné práva. EÚ bude vedúcim aktérom pri presadzovaní bezpečného a priaznivého prostredia pre občiansku spoločnosť a obhajcov ľudských práv vrátane tých, ktorí pôsobia v exile. Zvlášť sa bude zameriavať na nezákonné sledovanie online a bude zvažovať opatrenia na predchádzanie a riešenie nadnárodných represíí a podnecovať aktivity v rámci OSN na riešenie tohto čoraz závažnejšieho globálneho javu. EÚ sa tiež postaví proti právnym a administratívnym opatreniam, ktoré obmedzujú občiansky priestor, ako sú prekážky brániace registrácii mimovládnych organizácií, obmedzenia brániace prístupu k zdrojom, obmedzujúce pravidlá preverovania a zaťažujúce požiadavky na podávanie správ. V úzkej spolupráci s vysokým komisárom OSN pre ľudské práva a v súlade s osobitnými postupmi sa EÚ vynasnaží, aby bol hlas občianskej spoločnosti a obhajcov ľudských práv vypočutý.

27. EÚ v súlade so svojimi medzinárodnými záväzkami bude energicky podporovať a rozširovať úsilie o dosiahnutie **rodovej rovnosti**, presadzovanie a plné uplatňovanie všetkých ľudských práv všetkými ženami a dievčatami a posilňovanie ich postavenia, a to aj uplatňovaním hľadiska rodovej rovnosti v kontextoch jednotlivých krajín a tematických oblastí. EÚ sa bude naďalej zasadzovať za to, aby sa rodové hľadisko stalo súčasťou mierových a bezpečnostných iniciatív okrem iného vykonávaním rezolúcie BR OSN č. 1325 o ženách, mieri a bezpečnosti a následných rezolúcií, a to posilnením plnej, rovnocennej a zmysluplnej účasti a vedúceho postavenia žien a dievčat pri predchádzaní konfliktom a ich riešení počas celého cyklu konfliktov. EÚ bude využívať každú jednu príležitosť na všetkých relevantných fórach na ďalšie plnenie týchto záväzkov, vrátane Komisie pre postavenie žien a Komisie pre populáciu a rozvoj, a zdôrazňovať potrebu ambiciózneho a transformačného prístupu k riešeniu základných príčin a rizikových faktorov rodovej nerovnosti, diskriminácie a násilia voči ženám a dievčatám. EÚ bude naďalej sústreďovať svoje úsilie na predchádzanie všetkým formám sexuálneho a rodovo motivovaného násilia a ich odstraňovanie, či už online alebo offline, vrátane domáceho a partnerského násilia, detských, skorých a nútených manželstiev, mrzačenia ženských pohlavných orgánov a iných škodlivých praktík voči ženám a dievčatám. Bude naďalej podporovať možné synergie s existujúcimi procesmi v tejto oblasti, ako je napríklad Fórum OSN pre rovnosť generácií vedené ženami, do ktorého sú zapojené viaceré členské štáty EÚ. EÚ bude podporovať celospoločenské snahy o zapojenie mužov a chlapcov ako spojencov a osôb majúcich osôh z rodovej rovnosti do úsilia skončiť so všetkými formami rodovej nerovnosti, riešiť diskriminačné právne predpisy, bojovať proti diskriminačným spoločenským normám a rodovým stereotypom a ukončiť sexuálne a rodovo motivované násilie. EÚ pripomína svoj záväzok podporovať rovnocennú, plnú, účinnú a zmysluplnú účasť žien a mládeže v celej ich rozmanitosti, a to aj vo všetkých sférach verejného a politického života, v súlade s akčným plánom EÚ pre ľudské práva a demokraciu na roky 2020 – 2024. Pri príležitosti 45. výročia Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a 25. výročia jeho opčného protokolu bude EÚ naďalej presadzovať ratifikáciu a vykonávanie týchto nástrojov.

28. EÚ je naďalej odhodlaná presadzovať, chrániť a uplatňovať všetky ľudské práva, plne a účinne vykonávať Pekinskú akčnú platformu a akčný program Medzinárodnej konferencie o populácii a rozvoji (ICPD) a uplatňovať výsledky konferencií venovaných ich preskúmaniu a v tejto súvislosti sa mieni naďalej angažovať v otázke sexuálneho a reprodukčného zdravia a súvisiacich práv. Vzhľadom na uvedené EÚ potvrdzuje svoje odhodlanie presadzovať, chrániť a uplatňovať právo každého jednotlivca na plnú kontrolu nad otázkami súvisiacimi s jeho sexualitou a sexuálnym a reprodukčným zdravím a na slobodné a zodpovedné rozhodovanie sa v týchto otázkach bez diskriminácie, nátlaku a násillia. EÚ zároveň zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť všeobecný prístup ku kvalitným a cenovo dostupným vyčerpávajúcim informáciám o sexuálnom a reprodukčnom zdraví a vzdelávaní v tejto oblasti vrátane komplexnej sexuálnej výchovy a zdravotnej starostlivosti.
29. EÚ bude naďalej dôrazne vystupovať a ráznejšie zasahovať proti všetkým formám **diskriminácie** s osobitným zameraním na viaceré a prelínajúce sa formy diskriminácie vrátane diskriminácie na základe pohlavia, rasy, etnického alebo sociálneho pôvodu, náboženského vyznania alebo viery, politického alebo iného zmýšľania, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie a rodovej identity. EÚ opätovne zdôrazňuje svoj záväzok zasadzovať sa za rovnosť a nediskrimináciu a nárok všetkých osôb na požívanie ľudských práv a základných slobôd v ich plnom rozsahu a za ochranu ľudí v znevýhodnených, zraniteľných a marginalizovaných situáciách. EÚ bude opätovne potvrdzovať svoje pevné odhodlanie rešpektovať, chrániť a realizovať plné a rovnaké uplatňovanie ľudských práv LGBTI osôb a vyjadruje znepokojenie nad alarmujúcou mierou násillia, diskriminácie a stigmatizácie LGBTI osôb na celom svete. EÚ sa bude podieľať na mandátoch OSN zameraných na boj proti násilliu a všetkým formám diskriminácie a naďalej bude výrazne podporovať úsilie OSN v tejto oblasti.

30. EÚ bude naďalej plne odhodlaná odstrániť **rasizmus**, rasovú diskrimináciu, xenofóbiu a súvisiacu neznášanlivosť. Jej činnosť v tejto oblasti vychádza z pevného právneho rámca vrátane akčného plánu EÚ proti rasizmu na roky 2020 – 2025, ktorý bol vypracovaný v priebehu viacerých rokov v súlade s Medzinárodným dohovorom o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie (ICERD), ktorý je a mal by zostať základom opatrení na boj proti rasizmu, rasovej diskriminácii, xenofóbii, nenávisťným prejavom a neznášanlivosti. EÚ bude pokračovať vo svojej dlhodobej tradícii aktívnej a konštruktívnej spolupráce so všetkými mechanizmami OSN súvisiacimi s rasizmom bez ohľadu na to, či vytvorenie príslušného mechanizmu podporila alebo nie, pričom bude dôsledne požadovať racionalizáciu a zefektívnenie existujúcich mechanizmov. EÚ bude naďalej zdôrazňovať potrebu zabezpečiť všeobecnú ratifikáciu a úplné a účinné vykonávanie dohovoru ICERD, ako aj potrebu vykonávať Durbanské vyhlásenie a akčný program. EÚ sa bude ďalej zmysluplne zapájať do rokovaní o návrhu Deklarácie OSN o dodržiavaní, ochrane a uplatňovaní ľudských práv ľudí afrického pôvodu.

31. EÚ bude naďalej presadzovať **práva dieťaťa**, pričom za prioritu bude považovať ochranu detí pred všetkými formami násilia, všeobecný prístup ku kvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu a osobitnú pozornosť bude venovať právu dievčat na vzdelanie a deťom v znevýhodnených, zraniteľných a marginalizovaných situáciách vrátane detí pôvodného obyvateľstva a detí patriacich k menšinám vrátane národnostných a etnických menšín, ako aj detí so zdravotným postihnutím. EÚ bude naďalej venovať osobitnú pozornosť deťom postihnutým ozbrojeným konfliktom a predchádzaniu a ukončeniu závažného porušovania ich práv, a to na základe posilnenej koordinácie s mechanizmami OSN a partnermi. EÚ bude naďalej prijímať opatrenia proti mrzačeniu ženských pohlavných orgánov a skorým, detským a núteným manželstvám. EÚ bude naďalej pracovať na odstránení chudoby detí a všetkých foriem diskriminácie detí. EÚ sa bude zaoberať právami dieťaťa v digitálnom priestore s cieľom zaručiť všetkým deťom bezpečné skúsenosti na internete bez akejkoľvek formy násilia.
32. EÚ zintenzívni opatrenia na podporu plného požívania všetkých ľudských práv zo strany **starších osôb**. EÚ sa bude naďalej angažovať v posilňovaní ľudských práv starších osôb vo všetkých oblastiach života, osobitne v oblasti dlhodobej starostlivosti, a bude podporovať úsilie v boji proti ageizmu a diskriminácii na základe veku a posilňovanie medzigeneračných aktivít a medzigeneračnej solidarity. V tejto súvislosti bude EÚ zmysluplne spolupracovať s otvorenou pracovnou skupinou OSN pre starnutie obyvateľstva a je pripravená spolupracovať pri procese identifikácie možných nedostatkov v ochrane ľudských práv starších osôb s cieľom čo najlepšie ich riešiť.

33. EÚ sa bude naďalej zasadzovať za práva **pôvodného obyvateľstva**, ako sa uvádzajú v Deklarácii OSN o právach pôvodného obyvateľstva, a bude sa v tejto súvislosti aktívne angažovať na všetkých relevantných fórach, ktoré sa nimi zaoberajú. EÚ sa bude naďalej aktívne zapájať do každého úsilia zlepšovať plnú, efektívnu a zmysluplnú účasť zástupcov a inštitúcií pôvodného obyvateľstva v príslušných orgánoch Organizácie Spojených národov vrátane účasti na zasadnutiach Rady pre ľudské práva pri riešení otázok, ktoré sa ich týkajú. EÚ bude zdôrazňovať význam ochrany obhajcov ľudských práv pôvodného obyvateľstva, a to aj v kontexte pôdy a prírodných zdrojov a ochrany životného prostredia, biodiverzity a klímy, aby mohli presadzovať ľudské práva bez strachu z odvetných opatrení. EÚ bude podporovať plnú, efektívnu a zmysluplnú účasť a vedúce postavenie žien pôvodného obyvateľstva. EÚ bude upozorňovať na to, že je dôležité, aby mali deti pôvodného obyvateľstva prístup k vzdelávaniu vo vlastnom jazyku a vlastnej kultúre.
34. Kľúčový význam má ochrana práv osôb patriacich k **menšinám**. EÚ neprestane vyzývať všetky štáty, aby rešpektovali, chránili a uplatňovali ľudské práva osôb patriacich k menšinám, ako sa uvádzajú v Deklarácii o právach osôb patriacich k národnostným alebo etnickým, náboženským a jazykovým menšinám. EÚ bude presadzovať ich právo na efektívne zapojenie do kultúrneho, náboženského, spoločenského, hospodárskeho a verejného života. EÚ bude odmietat' akékoľvek formy podnecovania k násiliu alebo nenávisti a akékoľvek nenávistné prejavy online aj offline, pričom bude naďalej plne rešpektovať právo na slobodu presvedčenia a prejavu. EÚ sa bude naďalej zaoberať otázkami osôb patriacich k menšinám na všetkých relevantných fórach.

35. EÚ bude naďalej podporovať opatrenia na riešenie vplyvu **zmeny klímy**, straty biologickej diverzity, znečisťovania a environmentálnej degradácie na plné požívanie všetkých ľudských práv. Kľúčom k úspešnému boju proti týmto javom je prístup založený na ľudských právach. V tejto súvislosti bude EÚ podporovať dôležitú úlohu, ktorú plnia obhajcovia ľudských práv v oblasti životného prostredia a obhajcovia ľudských práv pôvodného obyvateľstva. EÚ sa bude aktívne zapájať do diskusií o presadzovaní ľudského práva na čisté, zdravé a udržateľné životné prostredie a v tejto súvislosti bude presadzovať začlenenie a nediskrimináciu. EÚ sa bude aktívne podieľať na rezolúciách OSN zameraných na súvis ľudských práv s klímou a životným prostredím, aj vzhľadom na výsledky konferencie COP 28.
36. EÚ opätovne potvrdí svoj záväzok plne vykonávať všetky tri rozmary Agendy 2030. EÚ bude opakovať svoj postoj, že základným predpokladom na dosiahnutie inkluzívneho a udržateľného rozvoja je plné uplatňovanie všetkých ľudských práv pre všetkých. V tomto duchu bude EÚ uplatňovaním prístupu k rozvojovej spolupráci založenému na ľudských právach ďalej prispievať k vykonávaniu Agendy 2030 a zabezpečiť, aby sa na nikoho nezabudlo. Tento prístup prispieva k **právu na rozvoj**, ktoré pramení z univerzálnej, nedeliteľnej, navzájom prepojenej, navzájom závislej a vzájomne sa posilňujúcej povahy všetkých ľudských práv, podľa ktorej sú jednotlivci držiteľmi práv a štáty nositeľmi povinností. Pokiaľ ide o proces tvorby právne záväzného nástroja v oblasti práva na rozvoj, EÚ sa bude naďalej angažovať bez toho, aby to ovplyvnilo jej definitívny postoj, podľa ktorého má byť návrh znenia v plnom súlade s medzinárodným právom v oblasti ľudských práv.

37. EÚ bude naďalej spolupracovať s Úradom vysokého komisára OSN pre ľudské práva a pracovnou skupinou OSN pre **podnikanie a ľudské práva** s cieľom celosvetovo podporovať vykonávanie hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv. Bude naďalej podporovať prijímanie národných akčných plánov v členských štátoch a partnerských krajinách a tvoriť komplexný rámec EÚ pre vykonávanie hlavných zásad OSN, pričom bude vychádzať z plánu hlavných zásad OSN na nasledujúce desaťročie v oblasti podnikania a ľudských práv. EÚ bude posilňovať svoju angažovanosť na fórach OSN, pričom bude zohľadňovať legislatívny a iný vývoj v EÚ, najmä v súvislosti s náležitou starostlivosťou podnikov v oblasti udržateľnosti, ako základ pre zapojenie sa do rokovaní OSN o právne záväznom nástroji založenom na konsenze v oblasti podnikania a ľudských práv s cieľom posilniť ochranu obetí a vytvoriť rovnaké podmienky na celosvetovej úrovni.
38. Vážnu hrozbu pre mier a bezpečnosť predstavuje terorizmus, násilný extrémizmus a organizovaná trestná činnosť. Boj proti terorizmu nesmie porušovať ľudské práva, základné slobody ani medzinárodné humanitárne právo. EÚ vyzýva všetky štáty, aby na terorizmus a organizovanú trestnú činnosť reagovali v plnom súlade s medzinárodným právom. Vyšetrovanie a stíhanie prípadov **terorizmu** sa musí uskutočňovať v súlade so zásadami právneho štátu a medzinárodným právom v oblasti ľudských práv, pričom ústrednú rolu musia zohrávať práva obetí.

39. EÚ zintenzívni opatrenia na dodržiavanie medzinárodného práva v súvislosti s utečencami, vnútorne vysídlenými osobami a migrantmi, pričom bude venovať osobitnú pozornosť osobám v zraniteľných situáciách. EÚ bude naďalej ponúkať príležitosti na legálnu migráciu pri plnom rešpektovaní vnútroštátnych právomocí a vyzývať všetky štáty, aby bránili obchodovaniu s ľuďmi a prevádzačstvu, chránili jeho obeť a zvyšovali povedomie u potenciálnych obetí, pokračovali v uplatňovaní prístupu citlivého z rodového hľadiska a tiež citlivého k deťom a zabezpečili účinné stíhanie páchatel'ov. EÚ bude aj naďalej dôrazne odsudzovať štátom podporované hybridné útoky vrátane zneužívania migrantov na politické účely tretími krajinami a bude bojovať proti takejto činnosti s plným zreteľom na ľudské práva a medzinárodné právo.
40. EÚ bude vyzývať všetkých partnerov, aby sa **zapojili do úsilia o dodržiavanie a presadzovanie ľudských práv** na celom svete a o budovanie silnejších partnerstiev. EÚ je presvedčená, že podpora, ochrana a napĺňanie ľudských práv prináša všetkým zainteresovaným stranám mnohé výhody, a to aj v oblasti udržateľného rozvoja, mieru a bezpečnosti a rozvoja rovnoprávných, rôznorodých, pluralitných a inkluzívnych spoločností.
-